Theater Na de Dam
Atelier

GEEN HERINNERING AAN JE VADER

Thema's: Herdenken nu, Verzet, Vrijheid

Locatie: Loenen, Nederland

Door: Hilde Tuinstra en Tijmen Dokter

Dit verhaal is van Hendrik de Vries. Hij was onderdeel van het verzet, geloofde in gelijkheid en weigerde zich over te geven aan de Duitse bezetter. Uiteindelijk werd hij opgepakt. Vanuit de gevangenis in Scheveningen schreef hij zijn familie een laatste brief. Hendrik wordt herdacht op *Nationaal Ereveld Loenen** **.**

PERSONAGES
ACTEUR 1
ACTEUR 2
ACTEUR 3
ACTEUR 4
ACTEUR 5
ACTEUR 6
ACTEUR 7

ACTEUR 1, 2 en 3 vertellen samen het verhaal van Hendrik. De andere acteurs zijn in het eerste deel van de scène op de achtergrond aanwezig. Je kunt zelf bedenken wat zij doen; luisteren ze vanuit de verte mee? Beelden ze uit wat er wordt verteld? Of bedenk je nog een andere vorm?

ACTEUR 1
Wat als je geen enkele herinnering hebt aan je vader?
Voor veel mensen van na de oorlog is dit nauwelijks voorstelbaar
Ook ik kan het mij nauwelijks voorstellen
Maar voor mevrouw de Vries is het de dagelijkse realiteit
Haar vader, Hendrik de Vries,
wordt in september 1942 opgepakt wegens verzetsactiviteiten
Mevrouw de Vries is dan nog maar een half jaar oud
Hendrik is communist, hij gelooft in gelijkheid
‘s Avonds verdwijnt Hendrik soms om folders rond te brengen
De acties waaraan hij meedoet worden steeds risicovoller,
hij steekt brandjes aan om de bezetter dwars te zitten
Thuis weet zijn vrouw Jopie van niks
“Als ik je niks vertel, weet je niks en da’s maar beter”

Hendrik wordt opgepakt door de Duitsers en komt in de gevangenis
Eerst in Amsterdam, uiteindelijk in Scheveningen
Gevangenen mochten kiezen tussen een maaltijd
of het recht om een brief schrijven aan hun geliefde
Hendrik koos voor het laatste

ACTEUR 2 haalt de brief tevoorschijn en leest voor

ACTEUR 2 24 april 1944
Alles vergeven en vergeten lieve Jopie en kleine Grietje
Het einde voor mij is gekomen
Ik hoop dat je deze tijden moedig zult dragen
en in de toekomst goed voor haar zult zorgen
Ik vind het verschrikkelijk
dat ik jou daarmee niet meer zal kunnen helpen
Denk niet te zwaar over mij en maak van je hart geen moordkuil
Denk om jezelf en om de toekomst van mijn kind
Ook mijn laatste gedachten zijn bij jou en Grietje
Ik heb jullie beide liefgehad met mijn hele hart
en hoop dat je dit later aan mijn kind zult vertellen
Ik ben blij dat ik de vreugde heb mogen meemaken van het vader zijn,
dit was het grootste goed in mijn leven

ACTEUR 3 Mevrouw de Vries had een moeilijk leven,
ze moest grote keuzes maken, voelde zich niet altijd gezien of gesteund
Ik herken mijzelf in haar, ik weet wat het is als je vader is verdwenen
Mijn vader is veel weg vanwege het varen
Het is lastig om op te groeien zonder vaderfiguur
Ik had het geluk dat mijn stiefvader wel als echte vader aanvoelt
Ik werkte in een bejaardentehuis
Na de oorlog zat in dat gebouw een tehuis voor ongehuwde moeders
Mevrouw de Vries was ongewenst zwanger geraakt, en is hier beland
Het is raar om te werken in een kamer waar zij misschien heeft gezeten
Ze heeft op deze plek een moeilijk tijd gehad, dat raakt me
Het komt zo dichtbij

ACTEUR 4, 5, 6 en 7 komen erbij

ACTEUR 4 De oorlog is iets wat we elk jaar herdenken
Iets wat al vijfenzeventig jaar geleden was
Vijfenzeventig jaar is lang... maar ook kort
Al vijfenzeventig jaar geleden... nóg maar vijfenzeventig jaar geleden werden mensen weggerukt van de wereld en hun familie

ACTEUR 3 Verhalen doorvertellen geeft ons een beter beeld van toen
zodat we in de toekomst bij dezelfde situaties
de juiste keuzes kunnen maken

ACTEUR 5 De Tweede Wereldoorlog moeten we blijven vertellen
omdat het niet weer mag gebeuren

ACTEUR 6 Ik denk dat kiezen tussen vrijheid en je principes
één van de moeilijkste dingen is om te doen
aangezien beide tegenwoordig als 'normaal' beschouwd worden
Als ik voor de keuze kom te staan,
dan zou mijn vrijheid voor mij net iets belangrijker zijn dan mijn principes
Zonder vrijheid hebben mijn principes geen waarde meer
Het is beter om op de achtergrond je mening te uiten
dan die mogelijkheid niet hebben als je onvrij bent
Kan je je voorstellen dat je niks meer te zeggen hebt
over hoe jij je leven mag leiden?

ACTEUR 4 Ik zou willen dat ik bij serieuze dreiging zou opkomen voor mijn mening,
maar ik ben bang dat ik mijn mond zou houden
Ik wil graag dat mijn mening geaccepteerd wordt,
maar ik vind het het niet waard om daarvoor gearresteerd te worden
Ik ben liever vrij, dan dat ik mijn mening verkondig

ACTEUR 7 Ik denk dat je moet strijden voor je vrijheid en je mening
Als je je mening niet kan uiten, dan is dat toch geen vrijheid?
Als ik niet echt vrij leef, dan ben ik niet mezelf
Voor mij is het superbelangrijk om me te uiten zoals ik dat wil
Als ik dat niet kan, dan ben ik één van de honderdduizend
en ben ik niet meer mezelf

ACTEUR 5 Ik vind dat je altijd moet staan voor wat je zelf vindt
Het kan mij weinig schelen wat anderen van mij vinden
Als ik mijn vrijheid daarvoor op moet geven, dan is dat maar zo
Ik wil niet nep zijn

Overgang. Vanaf nu wordt er direct naar het publiek gepraat

ACTEUR 1 Hoeveel afstand heb je nodig om een oorlog niet meer écht te kunnen zien?

ACTEUR 6 Of kan je oorlog überhaupt niet zien van een afstand

ACTEUR 7 Kan je oorlog misschien alleen maar zien
als je hem recht in de ogen aankijkt?

ACTEUR 3 Weet je dan pas wat oorlog is

ACTEUR 4	Met hoeveel afstand kijk ik dan naar oorlog? Vanaf mijn veilige plekje in Nederland, ken ik oorlog eigenlijk alleen maar van tv
ACTEUR 7	En van mijn leraar geschiedenis
ACTEUR 1	Van verhalen die door zoveel verschillende perspectieven zijn aangetast, dat het andere verhalen zijn geworden
ACTEUR 2	Wat kan ik nou echt weten van de oorlog
ACTEUR 6	Het is vijfenzeventig jaar van 2020 naar 1945
ACTEUR 7	Hoe verhoud ik mij tot oorlog van zo lang geleden
ACTEUR 2	Alsof ik op een wolk zit
ACTEUR 4	Of op de maan

In 2020 ging de podcast ‘Fluisterveld’ in première (regie: Hilde Tuinstra en Tijmen Dokter – in samenwerking met: Nationaal Ereveld Loenen). Dit is één van de alternatieve vormen waarmee Theater Na de Dam tijdens de eerste Covid19-lockdown van 2020 toch doorgang kon vinden. De hele podcast is te beluisteren via **https://theaternadedam.nl/voorstelling/fluisterveld/**.

* **Nationaal Ereveld Loenen**: Nationaal Ereveld Loenen is de laatste rustplaats van bijna vierduizend Nederlandse oorlogsslachtoffers: militairen en burgers. Zij verloren hun leven tijdens de Tweede Wereldoorlog of tijdens gewelddadige conflicten daarna – zoals in voormalig Nederlands-Indië of tijdens internationale (vredes)missies. De graven op het ereveld liggen bijna onopvallend verspreid over een bosgebied. Hier zijn geen rechte rijen met kruisen, maar graven, ingericht met liggende stenen. Hier liggen de graven van mannen, vrouwen en kinderen: verzetsstrijders, dwangarbeiders, Engelandvaarders, vervolgingsslachtoffers, maar ook slachtoffers van de Japanse interneringskampen in Indonesië en militairen die sneuvelden tijdens (vredes)missies in Korea, Libanon, voormalig Joegoslavië, Afghanistan en Mali. Van hen is tachtig procent burger. In de kapel centraal op het ereveld worden honderddertigduizend mensen herdacht die geen aanwijsbaar graf hebben.Bron en meer informatie over Nationaal Ereveld Loenen (onderdeel van de Oorlogsgravenstichting): https://www.oorlogsgravenstichting.nl/nationaal-ereveld-loenen

© 2022 **Atelier van Herinnering**